

**TELEKOMÜNİKASYON
SEKTÖRÜNDE DÜZENLEMELERE
YÖNELİK GELİŞMELER BÜLTENİ**

**Sektörel Araştırma ve Stratejiler
Dairesi Başkanlığı**

**MAYIS 2009
SAYI-17**

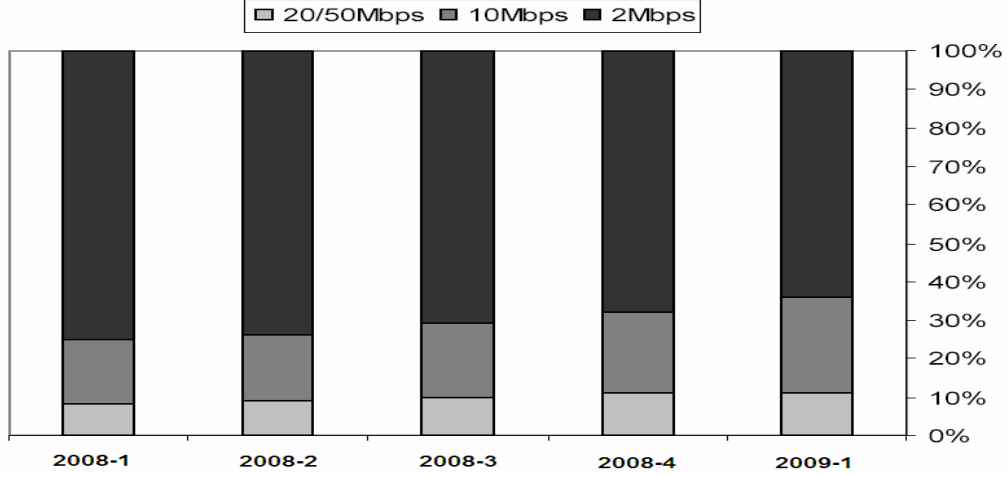
Virgin Kablo Şebekesini Rakiplerine Açabilir

İngiltere'nin en geniş kablo şebeke işletmecisi durumundaki Virgin Media'nın rakiplerine şebekesini açabileceği ifade edilmektedir. Virgin'in kablo şebekesi 2008 yılı sonu itibariyle 12,6 milyon haneye ulaşmış durumdadır. Bunun yanında, 50 Mbps indirme hızına sahip genişbant hizmeti verecek şekilde şebekesini fiber optik teknoloji ile genişletmektedir. 2008 yılı sonunda Virgin'e ait şebekenin %40'ı 50Mbps hız sağlayabilirken, geriye kalan %60'lık kısmın da 2009 yazında tamamlanması beklenmektedir. Virgin'in 18 aya kadar şebekesini açmayı planladığı ifade edilmektedir.

Virgin'in şebekesinin, sabit hat yerleşik işletmecisi British Telecom'un şebekesi kadar geniş olmamasına rağmen, BT'yi şebekesini açmaya zorlayan Ofcom'un, bu konuda Virgin'i de zorlayabileceği ifade edilmektedir.

Özellikle BT örneğinde olduğu gibi, Ofcom'un Virgin'i de perakende ve toptan satış birimlerinin fonksiyonel ayrımına yönelik benzer düzenlemelere zorlaması muhtemel gözükmemekle birlikte, 12,6 milyon haneye ulaşmış, yüksek hızı genişbant şebekenin varlığı nedeniyle Ofcom, Virgin'i şebekelerini paylaşımaya açmaya zorlayabilecektir.

Şebekenin rakip işletmecilerin kullanımına açılması şirket için dezavantaj yaratacak bir durum olarak değerlendirilmemelidir. 2008 yılında, BT Openreach 1,3 milyar sterlin gelir elde ederken, BT'nin toptan satış kısmından 1,2 milyar sterlin gelir elde etmiştir. Yüksek rekabetin bulunduğu genişbant pazarda Virgin'in şebekesini paylaşımaya açması şirketin gelirlerinin artıracaktır.

Şekil: İletim hızına göre Virgin'in genişbant abone portföyü

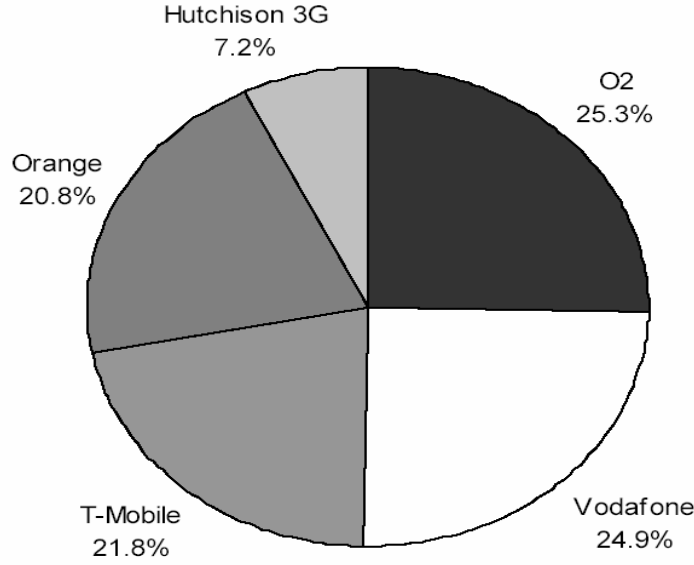
Toptan satış pazarında BT'ye karşı güçlü bir rakibin çıkması, fiyatların düşmesini ve son kullanıcıların hizmetleri daha düşük fiyatla almasını sağlayacaktır. Bu nedenle Ofcom, Virgin'in talebini olumlu karşılayacaktır; ancak BT, şebekesini genişletmek için fiber optik şebekede toptan satış fiyatlarını kendisinin belirlemesine yönelik düzenleyici çevrelerde lobi faaliyetlerinde bulunmaktadır. BT 2012 sonunda 10 milyon haneye ulaşmak amacıyla yeni nesil şebekelere yatırım için 1,5 milyar sterlin ayırmıştır.

Mobil Pazarda Birleşme

Deutsche Telecom'un İngiltere'deki mobil şirketi T-Mobile UK'nin İngiltere'nin diğer mobil işletmecileriyle birleşebileceği yönünde iddialar bulunmaktadır. İddialara göre T-Mobile, pazardaki rakiplerinden Orange ile veya alternatif olarak pazara girer girmez büyük atılım yapan, Hutchison Whampoa'ın mobil kısmı 3 ile birleşebileceği yönündedir.

2008 yılı sonu itibariyle, T-Mobile abone sayılarına göre pazarın %21,8'ine sahipken, bu oranla İngiltere mobil işletmeciler içerisinde en büyük üçüncü işletmeci durumundadır. Orange ise pazarda dördüncü olup, %20,8 paya sahiptir. Söz konusu pazarda %25,3'lük paya sahip O2 en büyük işletmeci iken, hemen ardından pazarın %24,9'una sahip Vodafone gelmektedir. Ülkenin en küçük mobil işletmecisi durumundaki 3 ise pazarın %7,2'sine sahiptir.

Eğer Orange ve T-Mobile birleşirlerse, yeni işletmeci %40'lık pay ile pazarın lider işletmecisi durumunda olacaktır. Bu oran ilk bakışta çok fazla görünse de, Orange'ın pazarın %44'üne sahip olduğu Fransa'ya ve T-Mobile'in pazarın %36'sına sahip olduğu Almanya'ya bakıldığında, hakim konumu ifade etmediği görülebilir. Eğer T-Mobile ile 3'ün birleşmeleri söz konusu olursa, bu durumda pazarın %28,9'u ile lider durumuna ulaşılırken, yeni işletmecinin pazarda önemli bir hakimiyeti de olmayacaktır.

Şekil: İngiltere'deki mobil işletmecilerin pazar payları

2008 süresince T-Mobile ve Orange'ın abone sayıları düşerken, birleşmek her iki işletmeci için de uygun görülmektedir. Bu konuda kaygılanabilecek tek durum, şebeke kapasitesi ve kapsamındaki maliyet tasarruflarının sağlayacağı ücretler hakkındaki görüşmelerin uzaması olabilecektir.

3G UMTS 2.1 GHz lisansına sahip olan 3, T-Mobile ile birleşmek için uygun bir adaydır. Birleşmeyle oluşacak maliyet tasarrufları düşük görülmeyle birlikte T-Mobile'in 3G şebekesinde çok önemli katkı sağlanacaktır. Diğer mobil işletmecilere göre oldukça küçük görünen 3'ün, daha büyük rakiplerle birleşmesi daha cazip bir öneri olarak görünmektedir.

AB Mahkemesi Fransız İşletmecilerin Aleyhinde Karar Aldı

AB mahkemesi iki farklı davada France Telecom ve Bouygues Telecom'un aleyhinde karar almıştır. Mahkeme, France Telecom'a genişbant pazarındaki rekabete aykırı davranışları nedeniyle 10 milyon Avro ceza kesilmesine karar vermiştir. Bouygues Telecom ise 2001 yılında yapılan 3G ihalesinin, şartlarının Fransız yetkililer tarafından değiştirilmesini sağlayan bir kararın iptal edilmesi için verdiği hukuki mücadeleyi kaybetmiştir.

Bouygues Telecom, devletin rakip diğer iki mobil işletmeciden daha önce aldığı milyarlarca avroluk lisans ücretlerini düşürmesini yasal olmayan bir devlet sübvansiyonu olduğunu iddia etmekteydi. Fransa hükümeti 2000 yılında değeri 5 milyar avro olarak belirlenen 4 adet UMTS lisansı için ihaleye çıkmış, ancak ihaleye sadece 2 firma teklif vermiştir. İhaleye katılan SFR ve France Telecom lisans almaya hak kazanmıştır. Daha sonra ilk ihalede talibi bulunmayan iki lisans, 619 milyon avro bedelle ve kar haklarından belli bir pay karşılığında tekrar ihale edilmiş ve Bouygues Telecom tek katılımcı olarak lisans almaya hak kazanmıştır. Bunun üzerine düzenleyici otorite ARCEP, her lisans sahibinin aynı miktarda lisans bedeli ödemesi gerektiğine karar vermiştir. Bu kararın 2004 yılında AB komisyonu tarafından onaylanmasına ardından, Bouygues Telecom temyiz başvurusunda bulunmuştur. Alınan mahkeme kararıyla dava nihai sonuca ulaşmıştır.

France Telecom aleyhindeki karar ise 2003 yılında alınan bir AB kararına dayanmaktadır. France Telecom genişbant internet pazarındaki güçlü konumu sayesinde suni olarak düşük fiyatlar sunarak, rakiplerinin yüksek hızlı internet pazarına girmelerine engel olmaktan suçlu bulunmuştur. Bu karara paralel olarak

nitelendirilebilecek bir diğ er düzenleme ise; yakın zamanda France Telecom'un IPTV müşterilerine ücretsiz sunduğ u spor kanalı hizmetinin sona erdirilmesi konusundadır.

ARCEP 3G Altyapı Paylaşımı Konusunda Kararlı

ARCEP, 3G altyapı paylaşımı konusundaki resmi tavsiyelerini yayımlamasının ardından şebeke işletmecileri SFR, Bouygues ve France Telecom'a ait Orange'ın anlaşmasını beklemektedir. İşletmecilerin anlaşması için son tarih olarak 31 Aralık 2009 belirlenmiştir.

ARCEP'in tavsiyelerindeki önemli enstrümanlardan biri Fransa'da halihazırda da kısmen uygulanan pasif altyapı paylaşımıdır. Pasif altyapı ile kule, bina, arsa gibi alanları birden çok işletmecinin kullanması kastedilmektedir. Bu yöntem maliyetleri düşürmek ve şebekelerin çevreye etkisini asgariye indirmek için etkin bir yöntem olarak değerlendirilmektedir. ARCEP bu yöntemin aktif bir şekilde uygulanmasını istemektedir.

Tavsiyeler içinde bulunan daha karmaşık bir yöntem ise 3G şebeke ekipmanlarının daha aktif bir şekilde paylaşılmasıdır. Bu yöntem ile işletmecilerin 3G şebekelerinin bulunmadığı yerlerde, diğ er işletmecilerin şebekeleri aracılığı ile müşterilerine ücretsiz hizmet vermelerini sağlayacak bir dolaşım anlaşması da mümkün olmaktadır.

İşletmecilerin mevcut ekonomik koşullar altında maliyetlerini düşürmelerini sağlayacak böyle bir yöntemi benimsemeleri mümkün görünmekle birlikte; ARCEP'in hedefleri arasında bulunan dördüncü bir 3G işletmecisinin pazara girmesi ihtimali anlaşmalarını önünde bir engel olarak değerlendirilmektedir. Yeni bir mobil şebeke kurmanın yüksek maliyetleri dördüncü işletmeci ihtimalini zayıflatsa da uygun dolaşım ve şebeke paylaşımı alternatifleri yeni bir oyuncu ihtimaline destek vermektedir. Bu nedenle mevcut işletmeciler, yeni giren işletmeci için haksız bir avantaj sağlayacağını düşündükleri bu fikre şiddetle karşı koymaktadır.

Bnetza Genişbant Yayılımına İlişkin Strateji Hususunda Kamuoyu Görüşlerine Başvurmaktadır

13 Mayıs 2009 itibariyle düzenleyici kurum genişbant yayılımına ilişkin düzenleyici stratejiler konusunda 1 Temmuz 2009'a kadar kamuoyu görüşlerine başvurma sürecini başlatmıştır. Kurum yeni nesil erişim şebekelerinin düzenlenmesine yönelik ilkeler ve tutarlı tarife regülasyonları konularında iki doküman hazırlamıştır.

a) YNŞ'nin düzenlenmesi ilkeleri

"Modern telekom şebekelerinin gelişimine yönelik unsurlar ve güçlü bir genişbant altyapısı oluşturma" başlığı altında 15 eylem noktası teklif edilmiş ve 4 ana noktada gruplandırılmıştır.

1) Birinci Ana Nokta : Risklerin azaltılması

I. Kurum altyapı paylaşım projelerini desteklemektedir (kanal, boru ve saha dolapları)

II. Yeni toptan seviyede fiyatlama yapıları ile etkin yatırımlar desteklenecektir.

2) İkinci Ana Nokta: Uygun Erişim Düzenlemeleri

III. Bölgesel olarak kurulan ve erişime açık olan şebekelerin ayrımcı olmayan ve şeffaf şekilde işletilmesi durumunda düzenlenmemesi öngörülmektedir.

IV. Rekabetin genişbant penetrasyonunu artırdığı düşünölmektedir. DT'nin şebekesine erişimin etkin şekilde düzenlenmesi durumunda kırsal kesimlere de altyapı kapsaması sağlanacaktır.

V. Kurum YNŞ'de ortaya çıkacak yeni toptan ürünleri desteklemektedir. (Fiberin ayrıştırılması, veri akış erişimi ve yeniden satış benzeri ürünler.)

VI. DT'nin gönüllü olarak toptan ürünleri sunması ve rakiplerin bu ürünleri kullanabiliyor olması durumunda regülasyon tercih edilmeyecektir.

VII. MDF'lerin kaldırılması, rekabetin korunması için toptan seviyede yeni ürünlerin ortaya çıkmasını gerektirecektir. Alternatif işletmecilerin kendi FTTC (fiber to the curb) altyapılarını kuracağı öngörülmektedir.

VII. Ex-ante/ex-post fiyat kontrollerinin hangisinin tercih edileceği değerlendirilirken etkin yatırım ve yenilikçilik gözönünde bulundurulacaktır.

IX. Sermaye maliyetinin hesaplanması için yeni bir çalışma için ihaleye çıkılması değerlendirilmektedir. YNŞ'lerde yatırım riskinin yüksek olması bu tür bir çalışmaya ihtiyaç doğurmaktadır.

X. Maliyet esaslı tarifelerin fiber şebekelerde yüksek sonlandırma ücretlerine imkan verip vermediği değerlendirilecektir. Ancak sonlandırma pazarında yeni asimetrik uygulamaların getirilmesinde ihtiyatlı olunacaktır.

XI. Piyasa analizlerinde ulusal yerine bölgesel piyasalar tanımlanmasının YNŞ için faydalı mı yoksa zararlı mı olacağı değerlendirilecektir.

3) Üçüncü Ana Nokta : Güvenirliğin Planlanması

XII. Öngörülen düzenlemelerin daha önceden belirlenmesi ile öngörülebilirliğin artırılıp artırılmayacağı değerlendirilecektir.

XIII. Kurum kararlarının daha uzun süre yürürlükte kalması hedeflenmektedir. Örneğin DT YAPA ücretlerinin 5 yıl geçerli olması talep etmiş, Kurum 2 yıl süreli ücretler belirlemiştir.

4) Dördüncü Ana Nokta : Şeffaflık

XIV. Kurum YNŞ Forumu kurarak işletmeci, üretici, federal devlet ve belediyeleri bir araya getirmeyi planlamaktadır.

XV. Kurum DT'nin genişbant kurulumu için bir temsilci seçmesini, bu temsilcinin doğrudan yönetim kuruluna bağlı olmasını ve belediyeler/rekabetçi işletmeciler için temas noktası olmasını istemektedir.

b) Tutarlı tarife düzenlemeleri

İkinci doküman tutarlı tarife düzenlemeleri üzerine eğilmekte, yatırım merdiveni kavramını temel almakta ve potansiyel marj ve fiyat sıkıştırması problemlerini ele almaktadır.

Doküman Kurumun geçmişte yapmış olduğu fiyat düzenlemelerini ele almakta, mahkeme kararlarını açıklamaktadır. Yeni fiyatlama politikalarına ilişkin herhangi bir açılımda bulunulmamıştır.

Evrensel hizmetlerin Eircom tarafından sunulması

İrlanda düzenleyici otoritesi Comreg'in görevlerinden biri de evrensel hizmet yükümlülüğünün kapsamını ve evrensel hizmet sağlayıcısı işletmeciyi belirlemektir. 2003 yılında Eircom, 3 yıllığına evrensel hizmet sağlayıcısı olarak belirlenmiş ve 2006 yılında yapılan gözden geçirme çalışması sonucunda bu süre 2010 Haziran ayına kadar uzatılmıştır.

Evrensel hizmet düzenlemelerine göre, evrensel hizmet sağlayıcısı, evrensel hizmet yükümlülüğü ile ilgili olarak başarısına ilişkin göstergelerini yayımlamak zorundadır. İşletmecinin düzenlemelere uyduğunu izlemek durumunda olan Comreg de Eircom ile ilgili performans verilerini 3 aylık dönemler halinde yayımlamaktadır.

Eircom'un evrensel hizmet yükümlülüğü ile ilgili olarak hizmet kalitesi performans hedefleri 28 Mayıs 2008'de yayımlanmıştır. Buna göre, bağlantı, arıza çıkma oranları ve arıza onarma süreleri ile ilgili bağlayıcı hedefler tanımlanmıştır. Comreg, bağımsız bir denetleme süreci ile Eircom'un yayımladığı verilerin eksiksiz ve doğru olmasını sağlamaya çalışmaktadır. 2008 Ekim ayında Comreg dışarıdan bir bağımsız denetleyici görevlendirmiş ve Eircom'un verileri bağımsız bir denetime tabi tutulmuştur. Comreg aynı zamanda, performans verilerinde ana ölçütlerinin tanımı ve hesaplanma yönteminin Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü ETSI'nin standartları ile uyumlu olmasını sağlamak üzere teknik yardım almıştır.

Eircom'un hizmet kalitesi performans hedeflerine ilişkin yükümlülüğü 1 Temmuz 2008'den itibaren başlamakta ve 30 Haziran 2009'a kadar tamamen sağlanması gerekmektedir.

Comreg, bu sürece ilave edilen ölçümlerin ve yükümlülüklerin, Eircom'un performansının izlenmesi ve raporlanmasının zamanında yapılmasını ve doğruluğunu sağlamada önemli katkı sağlayacağını değerlendirmektedir. Bunlara ek olarak, bağlayıcı hizmet kalitesi hedeflerinin getirilmesi, Eircom'un müşterilerine daha ileri ve kalıcı seviyede hizmet sunmasını kolaylaştıracak ve böylece tüm telekom sektörüne ciddi fayda sağlayacaktır.

Toptan Seviyede Fiziksel Şebeke Altyapısına Erişim Pazarı Analizi

İrlanda düzenleyici otoritesi Comreg, Toptan Seviyede Fiziksel Şebeke Altyapısına Erişim (WPNIA) pazarının gözden geçirilmesi için bir danışma belgesi yayımlamıştır. Bu danışma sürecinin amacı, Avrupa Komisyonu'nun Comreg'e yaptığı alternatif eve kadar fiber (FTTH) şebekelerinin de WPNIA pazarına dahil edilmesine yönelik çağrısı hakkında ilgili tarafların görüşlerinin alınmasıdır.

Comreg, ulusal kapsamda bir WPNIA pazarı tanımlamış bulunmaktadır. Comreg, Eircom'un WPNIA pazarında % 100 paya sahip olduğunu ve bu pazarda EPG sahibi olduğunu değerlendirmiştir. Comreg, erişim, şeffalık, fiyat kontrolü, ayırım gözetmeme, maliyet muhasebesi ve hesap ayırımı başlıkları altında bir takım yükümlülüklerin getirilmesini önermiştir. Yeni nesil erişim ile ilgili olarak Comreg, sadece üst seviyede yükümlülüklerin uygulanmasını ve yeni nesil erişime ilişkin düzenleyici yükümlülüklerin detaylarının belirlenmesi için ilave danışma süreçlerinin işletilmesini kararlaştırmıştır.

Comreg bu taslak kararı ile ilgili olarak Avrupa Komisyonu'nu 22 Ocak 2009'da bilgilendirmiştir. Avrupa Komisyonu ise konuya ilişkin görüşlerini 20 Şubat 2009'da Comreg'e göndermiştir.

Avrupa Komisyonu, Comreg'in tespitlerine karşı çıkmamakta ancak, Comreg'in pazar tanımını tekrar gözden geçirmesi ve özellikle de alternatif işletmecilerin fiber altyapılarını pazar içerisine dahil etmesi çağrısını yapmaktadır. Avrupa Komisyonu bu tür bir değişikliğin EPG ilanı ile ilgili düzenleyici kararı etkilemeyeceği ifade edilmektedir.

Comreg, bu konuda kesin kararını vermeden önce ilgili tarafların görüşlerini almak üzere bu danışma sürecini başlatmıştır.

Hava Araçları İstasyonu Ruhsatı İçin Kılavuz Yayınlandı

İrlanda hava araçları içerisinde telsiz cihazların bulundurulması ve işletilmesi için bir "hava araçları istasyonu" ruhsatı alınması gerekmektedir. "İrlanda hava araçları" terimi düzenlemelerde tanımlanmış bulunmakta ve balon, planör ve uçaklar dahil olmak üzere tüm hava araçlarını kapsamaktadır.

Hava araçları istasyonu ruhsatı uluslararası bir belge olup her zaman hava aracının içerisinde bulundurulması gerekmektedir. İrlanda havacılık sektörü ile ilgili düzenlemelerden İrlanda Havacılık Otoritesi (IAA) sorumludur. Hava araçları istasyonu ruhsatları Comreg tarafından verilmesine rağmen IAA ile sürekli irtibat halinde çalışılmaktadır.

Comreg, hava araçları istasyonu ruhsatı almak isteyenlere yardımcı olmak üzere içinde başvuru formlarının da yer aldığı bir kılavuz yayımlamış bulunmaktadır.

Kılavuzda ruhsata ilişkin detaylar verilmekte ve başvuru için gerekli belge ve işlemler tanımlanmaktadır. Buna göre başvuru sahipleri, uçağa takılan cihazın söz konusu araç ile uyumlu olduğunu onaylayan IAA onaylı bir kuruluştan veya lisanslı bir havacılık mühendisinden alınmış sertifikayı başvuru formuna eklemek zorundadırlar. Ayrıca takılan telsiz cihazın tüm detayları başvuru formu ile birlikte sunulmak durumundadır.

Hava araçları istasyonu ruhsatına ilişkin diğer bilgiler aşağıda özetlenmektedir:

- Ruhsat sahibi gerçek veya tüzel kişi olabilir
- Ruhsat, kullanılacak frekans spektrumuna sahip olma hakkı vermemekte, sadece telsiz cihazın bulundurulması ve işletilmesi hakkını vermektedir.
- Ruhsat, hava aracının hayatı boyunca geçerlidir. Ruhsat sahibinin her yıl ve 5 yılda bir ruhsat ile ilgili detayların hala geçerli olduğunu Comreg'e bildirmesi gerekmektedir.
- Ruhsat ücreti yeni ruhsatlar için 100 Avro, ruhsat devri durumunda 30 Avro'dur.
- Ruhsat sahibinin adresinin değişmesi, hava aracındaki telsiz cihazının değişmesi veya ruhsat belgesindeki detaylardan herhangi birinin değişmesi durumunda, ruhsatın da değiştirilmesi gerekmektedir.
- Hava araçları istasyonu ruhsatındaki koşullar ile ilgili olarak meydana gelecek ciddi veya tekrar eden ihlaller sonucunda Comreg, ruhsatı dondurabilir veya iptal edebilir.

Amatör İstasyon Ruhsatı İçin Kılavuz Yayınlandı

İrlanda'da Telsiz Telegraf (Amatör İstasyon Ruhsatları) düzenlemelerinde 2009 yılında yapılan değişiklik ile deneysel telsiz (experimenter) istasyonu ruhsatları düzenlemeleri yürürlükten kaldırılmış ve yeni yaklaşımda "deneysel telsiz" terimi yerine "amatör telsiz" teriminin kullanılması benimsenmiştir.

Amatör hizmet, ITU tarafından, kişisel amaçları doğrultusunda ve maddi çıkar gözetmeden telsiz teknikleri ile ilgilenen tam yetki sahibi kişilerin, kendi eğitimi, grup içi haberleşme ve teknik araştırmalar için kullandığı telsiz haberleşmesi olarak tanımlanmaktadır. Bunun için uluslararası düzeyde belirlenmiş frekans bantları kullanılmaktadır. Amatör telsiz kullanıcıları genellikle bunu bir hobi olarak yapmaktadırlar. Acil durumlarda ihtiyaç duyulduğunda haberleşmeye katkı sağlamalarına da izin verilmektedir. Amatör haberleşme kapsamı basit Mors alfabesi iletimi yanında daha gelişmiş veri ve görüntü aktarımını da içermektedir.

Nisan 2009 itibarıyla İrlanda'da 1580 amatör istasyon ruhsatı sahibi bulunmakta ve bu sayının artırılması desteklenmektedir.

Comreg, amatör istasyon ruhsatı almak isteyenlere yardımcı olmak üzere bir kılavuz yayımlamış bulunmaktadır. Kılavuzda sunulan amatör istasyon ruhsatına ilişkin diğer bilgiler aşağıda özetlenmektedir:

- Ruhsat sahibi gerçek veya tüzel bir kişilik olmalıdır. Lisans detaylarının geçerli ve güncel olduğunu Comreg'e ispat etmek ruhsat sahibinin sorumluluğundadır.
- Ruhsat lisans sahibine frekans tahsisine ilişkin bir hak tanımamaktadır.
- Ruhsat, ruhsat sahibinin hayatı boyunca geçerlidir. Ruhsat sahibi her yıl ve 5 yılda bir ruhsatla ilgili bilgilerin geçerliliğini Comreg'e bildirmek zorundadır.
- Yeni bir amatör istasyon ruhsatı almanın ücreti 100 Avro'dur. İstisna olarak, 65 yaşın üstündeki kullanıcılar ve engelli kullanıcılar için bu ücret 30 Avro'dur.
- Ruhsat sahibinin ev adresi, amatör istasyonun adresi veya ruhsatta yer alan bilgilerden herhangi birinin değişmesi halinde ruhsatın da değiştirilmesi gerekmektedir.
- Amatör istasyon ruhsatındaki koşullar ile ilgili olarak meydana gelecek ciddi veya tekrar eden ihlaller sonucunda Comreg, ruhsatı dondurabilir veya iptal edebilir.

Genişbant internet stratejisi konulu 'Caio Raporu' internette yayımlandı.

Cable & Wireless firmasının eski başkanı Francesco Caio tarafından hazırlanan İtalya'nın genişbant internet stratejileriyle ilgili olan 105 sayfalık rapor Mayıs 2009'da 'Wikileaks' internet sitesinde yayımlandı. Söz konusu raporun Caio tarafından Mart ayı içerisinde İktisadi Kalkınma Bakanlığı'nda sunumu yapılmış fakat resmi olarak açıklanmamıştı. Caio benzer bir raporu daha önce, Eylül 2008 tarihinde İngiltere hükümeti için de hazırlamıştır.

Hali hazırda raporda belirtilen hususların İtalyan hükümetince ele alınıp alınmayacağı belli olmamakla birlikte, söz konusu metnin içeriğine aşağıda yer verilmektedir.

Sayısal Uçurum (Digital Divide) ve Yeni Nesil Şebekeler:

OECD genişbant data portalına göre Haziran 2008 itibariyle İtalya bu kategoride diğer bir çok Avrupa ülkesinin gerisinde kalmıştır. İtalya bu kategoride sabit genişbant penetrasyonunda 22. sırada yer almakta ve Haziran 2004 ile Haziran 2008 arasında büyüme oranı olarak 20. sırada bulunmaktadır. Bunun yanı sıra İtalya'da interneti kullanarak kamu hizmetlerinden yararlanma oranının da Avrupa ortalamasından düşük olduğu görülmektedir. Bu konuda İtalyan hükümeti tarafından hazırlanan ve Ocak 2009 tarihinde yürürlüğe giren 'e-government 2012' stratejisinin olumlu katkı sağlayacağı ön görülmektedir. Anılan raporda yapılan bu tespitleri müteakip, yapılmasında fayda görülen hususlara değinilmektedir. Rapor kapsamında iki basamaklı bir yaklaşım önerilmekte olup, bunlara ilişkin detaya aşağıda yer verilmektedir.

Tablo: Genişbant Stratejisi- 1.Etap

Etap	Problem	Hedef	Zamanlama	Eylem Planı	Maliyet
1	Nüfusun 12% sini kapsayan sayısal uçurum problemi	Nüfusun 99%'una ulaşabilecek şekilde en az 2 mbps genişbant erişim imkanı	2011 (eğer proje 2009 Haziranında başlatılırsa)	Çeşitli teknolojilerin kullanımı (sabit, mobil, uydu ve sabit telsiz erişim) Oluşturulacak projelerde kamu desteği, kurumlar arası koordinasyonun geliştirilmesi ve etkinliğin artırılması	1.2. milyar Euro

Tablo: Genişbant Stratejisi- 2.Etap

Etap	Problem	Hedef	Zamanlama	Eylem Planı	Maliyet
2	Fiber optik yatırımını	Opsiyon 1- 'Avrupa Liderliği' 100 şehri kapsama altına alma	2015/16	Ulusal Düzeyde hizmet verecek bir şirketin kurulması ve faaliyet göstermesi	5 yılda 10 milyar euro
		Opsiyon 2- 'Geride Kalmama' 40-50 şehrin kapsanması	Aynı tarih	Fiber yatırımlarına öncelik verilmesi	4 yılda 5.4 milyar euro
		Opsiyon 3- 'Lokal esneklik' 10-15 şehrin kapsanması	Aynı tarih	Lokal firmalarla ortaklık, işbirliği	Belirtilmemiş

2100 Mhz Bandında 3. Nesil Hizmetler İçin Spektrum İhale Süreci Devam Ediyor.

İktisadi Kalkınma Bakanlığı 2100 MHz bandında bulunan 2x5 MHz lik üç bloğun ihalesinde 25 Mayıs 2009 tarihinde sona eren süre zarfında herhangi bir talep gelmediğini bildirmiştir. Söz konusu spektrum aynı zamanda 2000 yılında lisans almasına rağmen kapsama alanı yükümlülüğünü karşılayamayan İpse şirketine tahsis edilen bandı da içermektedir.

İtalya'da H3G, TIM, Vodafone ve Wind dahil tüm mobil operatörler ihaleye katılmış fakat hali hazırda bir teklif vermemişlerdir. İlk ihalede her blok için minimum bedel 495.8 milyon Avro olarak belirlenmiş olup, bu bedel ikinci etap için 88.8 milyon Avro olarak tespit edilmiştir. Bu etaba ilişkin yeni tekliflerin açılması ise 9 Haziran 2009 tarihinde yapılacaktır. Aşağıda bu ihaleye ilişkin bazı detaylar verilmektedir.

Tablo: Frekans İhalesi Teknik Detayları

Spektrum	2100 MHz bandında üç blok 2x5 MHz
Teknoloji	3N (IMT/UMTS)
Kısıtlamalar	En fazla 2 blok için teklif (Eski operatörler için)
Lisans Periyodu	31 Aralık 2021
Minimum teklif	İlk etap: 495.798,623 milyon Avro İkinci etap: 88.781,500 milyon Avro
Kapsama Yükümlülüğü	30 ve 60 ay içerisinde nüfusun %15 ve %30 unun kapsama alanına alınması

İtalya Düzenleyici Kurumu AGCOM ve Rekabet Kurumunun Birlikte Hazırladıkları Sms ve Mobil Data Servislerine İlişkin Piyasa İncelemesi Yayımlandı.

AGCOM ve Rekabet Kurumu'nun işbirliğiyle hazırlanan ve 13 Mayıs 2009 tarihinde yayımlanan kısa mesaj ve mobil data hizmetlerini kapsayan incelemeye ilişkin temel bulgulara aşağıda yer verilmektedir.

- İtalya'da mobil penetrasyon oranı yaklaşık %150 olup, 90 milyonun üzerinde SIM kart bulunmaktadır.
- Kısa mesaj (sms) hizmetlerine ilişkin pazar değeri 2008 yılında 2.08 milyar euro olarak gerçekleşmiş olup, buna multimedya mesaj (mms) ve mobil data hizmetleri katıldığında toplam 3.63 milyar Avroya kadar çıkmaktadır.
- Perakende seviyede 2002 yılında 12.2 Avro cent olan SMS hizmetinin ortalama ücreti 15 Avro cent olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam son AB roaming düzenlemesinde 11 Avro cent fiyat tavanı olarak belirlenen ücretten yüksektir.
- Toptan seviyede de ortalama sms sonlandırma ücreti 5.25 Avro cent olarak gerçekleşmiş, bu rakamda AB ortalaması olan 4 Avro cent'ten yüksek gerçekleşmiştir.
- Sanal mobil operatörlerin (MVNO) ilgili piyasada pazar payları sadece %1 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu işletmeciler bu düşük pazar payının nedenlerinden biri olarak mobil operatörlerin verdikleri hizmetlerin aynısını sunamamalarını ve sözleşmeden doğan kısıtlamaları göstermektedir.

Telefonica'nın Referans Toptan Hat Kiralama Teklifinde Yer Alan Bazı hükümlerin Netleştirilmesi

23 Nisan 2009 tarihinde İspanya düzenleyici kurumu CMT, bir endüstri derneğinin talebi üzerine, Telefonica'nın referans toptan hat kiralama teklifinin bazı hükümlerini netleştirmiştir.

Referans toptan hat kiralama teklifi kapsamında hem analog hem de ISDN hatlar için CMT'nin netleştirmiş olduğu hususlara aşağıda yer verilmektedir:

- Telefonica, yeni bir hattı, talebin alınmasından itibaren 12 gün içerisinde aktif hale getirmekle yükümlüdür.
- Yeni bir hattın aktif hale getirilmesi ücreti, Telefonica tarafından kendi perakende hatlarını aktif hale getirmek için gerçekleştirmiş olduğu tüm işlemleri, ayırım gözetmeme ilkesi prensibine uygun olarak, içermek zorundadır.
- Telefonica, tüm arıza tamir taleplerini, toptan hat kiralama hizmetleri için kullanılan web tabanlı sisteme kaydetmekle yükümlüdür. Arıza tamir talepleri, grup halinde değil, her bir hat için ayrı olarak dosyalanmak zorundadır.
- Toptan hat kiralama hizmetine abone olan kullanıcılar Telefonica'dan kiralanmış olan sonlandırma ekipmanını kullanmak zorunda değildirler. Toptan hat kiralama hizmetini sağlayan işletmecinin talebi üzerine, Telefonica müşterinin ekipmana ilişkin kira işlemini iki gün içerisinde sonlandırmak ve belirli bir süre içerisinde ekipmanı müşterilerin binalarından toplamakla yükümlüdür.
- Telefonica, toptan hat kiralama hizmetini yöneten bilgi sisteminde ciddi bir değişiklik yapılacak olması durumunda toptan hat kiralama hizmeti veren işletmecileri en az iki ay öncesinden bilgilendirmekle yükümlüdür.

Bununla birlikte, referans toptan hat kiralama teklifi, toptan hat kiralama hizmet sağlayıcılarını değiştirmek isteyen aboneler için herhangi bir prosedür belirlememiştir. CMT, müşteriye transfer eden toptan hat kiralama işletmecisinin Telefonica'ya müşterinin transferi için talep bulunması gerektiğini ifade etmektedir. Transfer taleplerinin aktive edilmesi için öngörülen azami süre taşıyıcı önseçimi uygulamasında olduğu gibi 5 işgünüdür.

Telefonica'nın VDSL2 Hatlarına Toptan Erişim

CMT'nin Aralık 2008 ve Mayıs 2009 kararları Telefonica'ya aşağıda yer verilen yükümlülükleri getirmiştir:

- VDSL2 üzerinden veriakış erişim hizmetleri sunulması ve;
- Paylaşımlı yerel ağa dayalı olarak VDSL2 perakende hizmetlerinin diğer işletmeciler tarafından sunulmasına izin verilmesi.

Yukarıda ifade edilen son yükümlülük, dolaylı olarak Telefonica'nın belirli sınırlar dahilinde ve talep olması halinde VDSL2'yi desteklemeyen splitterleri (ayraçları) kendi imkanları ile değiştirmesi anlamına gelmektedir.

Telefonica, aynı zamanda, bakır ağların VDSL2'yi destekleyip desteklemediği hususuna ilişkin bilgilere alternatif işletmecilerin erişimini sağlamakla yükümlüdür. Bu tür bilgi hizmetleri, VDSL2 için spesifik testler yapılabilmesi için gerekli ekipmanın bulunduğu Telefonica'ya ait santrallerde sunulmak zorundadır. Bu tür ekipman olmaması halinde Telefonica, alternatif işletmecilerin kendi testlerini yapabilmelerini teminen bakır hatlara erişimi sağlamakla yükümlüdür.

Telefonica'nın CMT'ye gönderdiği bilgi ve belgelere göre bakır hatlarının sadece %15'i (15.4 milyon hat) VDSL2 teknolojisini desteklemektedir.

Alternatif İşletmeciler Tarafından Yapılan FTTH (Eve Kadar Fiber Döşenmesi) Yatırımlarının Fizibilitesine İlişkin CMT'nin Değerlendirmeleri

21 Mayıs 2009 tarihinde CMT, alternatif şebeke işletmecileri tarafından FTTH altyapısı döşenmesinin fizibilitesine ilişkin bir rapor yayımlamıştır. Söz konusu rapor, kablo işletmecileri tarafından yeni nesil erişim yatırımlarını kapsamamaktadır.

Anılan rapor ile ulaşılan sonuçlara aşağıda yer verilmektedir:

- 2023 yılı itibariyle İspanya'daki hanelerin %43'ünün FTTH altyapısında erişim olanağı olacaktır.
- Madrid ve Barselona, yüksek nüfus yoğunluğu nedeniyle, alternatif şebeke işletmecileri için en çekici şehirlerdir. Bu çerçevede, bu iki şehir Telefonica'ya ek olarak iki ya da üç alternatif FTTH şebeke destekleyebilecektir.
- Nüfusu 1000 ila 1 milyon arasında olan şehirler Telefonica ile rekabet edebilecek sadece 1 alternatif FTTH şebekesini destekleyebilir.
- FTTH yatırımları için başa baş noktaya en geç 15 yıl içerisinde ulaşılabilecektir.
- Nüfusu 1000'den az olan yerler ile düşük yoğunluklu kırsal alanlarda alternatif bir FTTH şebeke ortaya çıkmayacaktır.

Avusturya düzenleyici kurumu TKK (Telecom Control Commission) mobil sonlandırma ücretlerinin 1 Ocak 2011 tarihine kadar dakikada 2,1 Avro cent'e düşürülmesini öngören bir azalma trendi benimsediğini belirtmiştir. Avusturya'daki mobil sonlandırma ücretleri daha önce 1 Temmuz 2008 – 31 Aralık 2008 tarihleri arasında dakikada 5,7 Avro cent'e ve 1 Ocak 2009 – 30 Haziran 2009 tarihleri arasında dakikada 4,5 Avro cent'e kadar düşmüştür. Bu ücretler 1 Ocak 2011'e kadar her altı ayda bir düşürülecektir. Mobil sonlandırma ücretlerindeki azalma tüketici fiyatlarına da yansıtılacaktır. Pazarda lider konumda olan Mobilkom Avusturya şirketi mobil pazarın %40'ına sahiptir. Şirketin başarısı mobil sonlandırma ücretlerinin az olması, etkin şebeke kalitesi, yenilikçi görünüme sahip olması ve rekabetçi fiyatları sayesinde.

İsveç'te Ulusal Çapta LTE Şebekesi Yayılıyor

Tele2 ve Telenor İsveç'te ülke genelinde bir 4G şebekesi kuracaktır. İsveç işletmeleri arasında oluşan bu ortak girişim, 150 Mbps'e kadar mobil İnternet hızı sunacak olan Uzun Vadeli Dönüşüm (LTE) teknolojisini kullanan yeni bir şebeke kuracaktır. Bu yeni hizmetin, 2010'nun sonunda ticari olarak faaliyete geçmesi amaçlanmaktadır.

Tele2 ve Telenor, İsveç'te ikinci ve üçüncü sırada yer alan mobil işletmeciler olup, 2007'nin sonunda ancak %48'in altında toplam pazar payına sahip olmuşlardır. Mevcut ekonomik ortamda bu yatırımı mümkün kılan şüphesiz iki şirket arasındaki kaynakların birleştirilmesi olmuştur. İşletmeciler aynı zamanda, ulusal çapta LTE şebekesini kurulmasına izin verecek spektrum tahsisinde de 900 MHz ve 2600 MHz bantlarının birleştirilmesi ile de kaynaklarını birleştirmiş olacaktırlar.

Şebekenin işler hale gelmesi için bir hayli süre olmasına rağmen bu, İsveç'te ilan edilen ilk LTE şebekesi değildir. Ocak 2009'da, Telia Soneria Stockholm'de bir LTE şebekesi kurmak için Ericsson ile sözleşme yaptığını açıklamıştır. Şirket temsilcileri tarafından projenin sabit genişbant için iyi bir alternatif olacağı değerlendirilmektedir.

Projeye ilişkin tedarikçiler ve teknoloji ortakları iki şirket tarafından kamuoyuna açıklanmamakta projeye aktarılacak para miktarı da belirtilmemektedir. Bu proje Ericsson'un LTE uzmanı olarak imaj oluşturmaya yardımcı olacaktır. TeliaSonera, Oslo'da kurulacak LTE benzeri bir projesi için Çin şirketi Huawei Technologies ile bir sözleşme yapmış bulunmaktadır.

Tüketici Yararına Telekomünikasyon Hizmeti

Gelişmiş telefonlardaki artan talep, uzun dönem sözleşmeli sübvansiyonlu telefonların sunulmasıyla faturalı abonelerin sayısını artırmak için işletmecilere bir fırsat sağlayacaktır.

Bölgenin en büyük oyuncularından biri olan Deutsche Telekom, Apple iPhone 3G'yi başlatan ülkelerde abone sözleşmelerinde bir etkinin görüldüğünü beyan etmiştir. Belçika'nın en büyük mobil işletmecisi Mobistar, iPhone 3G hizmetini 8 GB sürüm için 525 Euro'ya ve 16 GB sürümü için 615 Euro'ya sunmaktadır.

Belçika'da mobil piyasasındaki artış mobil sanal şebeke işletmecisinin sunduğu ön ödemeli hizmetlerdeki artış sonucu gelişmiştir. Ülkedeki toplam abone sayısında faturalı müşteri oranı yaklaşık %44 olup bu oran artma eğilimi göstermektedir.

3G ve mobil genişbant hizmetlerinin teşvik edilmesine ek olarak, cazip tasarlanmış şık mobil telefonların sunulduğu sözleşmeler faturalı abonelerin artmasına yardımcı olmaktadır.

Ülkede, sabit hat ve genişbant sektörü de başka bir yarar sağlayan alanlardır. Belçika'nın sabit hat abonesinde bir düşüş görülmüştür. Diğer ülkelerdeki sabit hat işletmecileri, müşteri kayıp oranını azaltmak ve genişbant popülaritesini ve TV ödemesini dengelemek, sabit hat ticaretini düşüşünü önlemek amacıyla ikili ve üçlü oyun hizmet paketlerinde sabit hat ve genişbant hizmetlerini bedelsiz vermiştir. Şimdi genişbant sözleşmeleri, ücretsiz modemlerle ve kablosuz kartlarla verilmektedir. Yeni bir mahkeme kararı, telekomünikasyon hizmetlerinin pazarlamasını ve satışlarını yükseltecek ve ülkenin Telekom piyasasındaki abone geçişlerinde firmalar arası rekabeti de artıracaktır.

Avrupa'da Mobil Çağrı Ücretleri Düşerken, Finlandiya'da Ücretler Artmıştır

Finlandiya İletişim Düzenleme Otoritesi - Ficora tarafından yaptırılmış bir ücret araştırma anketine göre, Avrupa ülkelerindeki mobil çağrı ücretleri, Finlandiya'nın tersine (bu ülkede ücretler %2 ile % 3 civarında yükselmiştir.) geçen yıla göre %14 ile % 27 oranında düşmüştür. Ancak, Finlandiya mobil işletmecilerinin, ülke içerisindeki mobil çağrı ücretleri hala Avrupa'daki en düşük ücretler arasındadır ve Finlandiya, Avrupa'daki en düşük mobil genişbant ücretlerine sahip olma konumunu korumaktadır. Bu araştırma Avrupa birliğinin ilk üye devletleri (AB-15) ile Estonya, İzlanda, Norveç ve İsviçre'yi de kapsamaktadır.

Araştırma, farklı kullanıcı gruplarının alışkanlıklarını tanımlayan üç ücret paketinin kıyaslanması üzerine kurulmuştur. Her bir ücret paketi, her ülkeden, abone sayısı bakımından en büyük üç mobil işletmecisi içerisinde seçilmiştir. Ortalama ücretler, işletmecinin en ucuz ücret tarifeli abone temelli olarak ve işletmecilerin piyasa paylarına göre ağırlıklandırılmıştır.

Finlandiya'da Mobil Telefon Servis Ücretleri, Avrupa Ortalamasının Altındadır.

Finlandiya, her bir ücret paket kategorisinde Avrupa'nın beşinci en ucuz ülkesi olarak sıralanmaktadır. Üç ücret paketi içerisindeki referans grup ortalamasına göre yaklaşık % 50 daha düşük ücretleri olarak, Finlandiya, Avrupa'nın çok açık bir şekilde en ucuz ücretleri olan ülkeleri arasında bulunmaktadır. En ucuz ücret paketi (Aylık olarak 100 yazılı mesaj ve 150 dakikalık çağrı), Finlandiya'nın ücret paket değeri 13,08 Avrodur. İzlanda ise en düşük ücrete (10,81/ay) sahiptir.

İlave olarak, araştırmada mobil genişbant ücretleri de karşılaştırılmıştır. Finlandiya mobil genişbant sabit ücretleri içinde en düşük orana sahiptir. Ülkedeki mobil genişbant ücret

ortalaması aylık 9,84 Avro iken tüm ülkelerin ortalaması aylık 34,65 Avro olarak karşımıza çıkmaktadır.

DANİMARKA

Uluslararası Gündem ve Yeşil Enerji

OECD ülkeleri iklim değişikliği ile mücadelede BİT sektörünün karşılaştığı zorlukları tartışmak üzere toplandı. Bu hususlar, Bilim, Teknoloji ve Yenilikçilik Bakanlığı'nın evsahipliğinde Elsinore'da 27-28 Mayıs 2009 tarihlerinde gerçekleşmiş olan "BİT, Çevre ve İklim Değişiklikleri" konulu konferansta tartışılmıştır. Bu konferans çevre ile ilgili gelişmeler ve iklim değişiklikleri ile savaş konuları ile BİT sektörünü ilişkilendirmek anlamında bir ilk olmuştur. Konferansın amacı BİT ve çevresel etkiler konularında politika araçları geliştirmek ve analizler gerçekleştirmektir.

Konferans 27 Mayıs 2009'da Bilim, Teknoloji ve Yenilikçilik Bakanı Helge Sander ile OECD Genel Sekreteri Angel Gurría tarafından açılmıştır. İki gün boyunca konferansa 200 civarı katılımcı sunum yapmış ve bu sunumlarda BİT sektörünün iklim değişikliğinin çözümünde katkısının nasıl olabileceği değerlendirilmiştir.

Konferansta BİT'in akıllıca kullanılmasıyla, ulaştırma veya inşaat gibi, neredeyse bütün sektörlerde enerji tüketiminin azaltılabileceği sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir strateji olarak da BİT'in kullanılmasının karbon kopyaların azaltılmasına ve böylece daha sağlıklı bir çevreye erişmenin mümkün olabileceği görüşü oluşmuştur. Buna ek olarak da BİT'in bütün sektörlerde karbon kopya olgusunu azaltılabileceğine dikkat çekilmiştir.

Azalt, yönet ve yeniden düşün konferansın üç temel ifadesi olarak kabul edilmiştir.